

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

УДК 378.091.313:371.134:53(477)

Андрєєв А. М., Ткаченко С. П.

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ІННОВАЦІЙНОГО ТИПУ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

У статті шляхом аналізу літературних джерел виділено основні освітні процеси, що відбуваються у світі взагалі і в Україні зокрема (у тому числі, з урахуванням інтеграції освіти України у Європейський простір). Відповідно до цього аналізу зроблено висновок про те, що на сучасному етапі розвитку освітня галузь в Україні має ґрунтуватись на засадах гуманістичного підходу та набувати інноваційного характеру. Це передбачає: забезпечення у процесі навчання можливості творчого пошуку знань та їх реалізацію у практичній діяльності; розширення можливостей для застосування інноваційних форм, методів і засобів навчання; забезпечення мотивації та врахування особистісних схильностей та інтересів того, хто навчається, як важливих чинників ефективності навчання; спрямування освітньої діяльності на формування у молоді здатності до інноваційної діяльності. Наведено авторську думку щодо першорядного значення для сучасної педагогічної освіти розв'язання проблеми підготовки фахівців інноваційного типу (зокрема, вчителів фізики), здатних забезпечити розроблення та впровадження інноваційних освітніх рішень.

Ключові слова: тенденції розвитку освіти, педагогічна освіта, інноваційний розвиток, формування інноваційної культури, підготовка вчителя фізики.

У наш час пріоритетним напрямом розвитку Європейського Союзу (ЄС) є інноваційний розвиток. При цьому ключовими складовими продуктивного зростання виступають наукові дослідження, інновації та освіта [1, с. 588]. Сучасна філософія розглядає освіту як реалізацію невід'ємних прав людини на освоєння цінностей культури; як невід'ємну складову духовного життя людства; як необхідну сходинку соціалізації особистості [2, с. 344]. У зв'язку з цим, зазначається там же, у сучасній освіті, окрім складової навчання, присутня також складова збереження і передачі традицій та складова евристичної та пошукової діяльності. Висновок про важливість тієї чи іншої проблеми у галузі педагогічної освіти України можна зробити лише з урахуванням співвіднесення її з тими освітніми процесами, що відбуваються сьогодні у світі.

У **статті** ми маємо на **меті** шляхом аналізу літературних джерел

виділити тенденції розвитку сучасної педагогічної освіти України (зокрема, у галузі фахової підготовки майбутніх учителів фізики), що обумовлені її інтеграцією у Європейський простір.

Освітні процеси, що відбуваються в Україні і у світі. До головних світових тенденцій, що визначають розвиток освіти у наш час, автори [2, с. 415-424] відносять наступні сім.

1. *Глобалізація освіти*, що пов'язана, насамперед, з її інтернаціоналізацією. Остання передбачає розширення двосторонніх і багатосторонніх зв'язків і контактів між навчальними закладами різних країн, вільний академічний обмін викладачами і студентами між ВНЗ різних країн, створення єдиних навчальних програм тощо.

2. *Неперервність освіти*. Вона охоплює навчання для досягнення особистих, громадських і соціальних цілей, а також з метою професійної підготовки. Під *неперервним навчанням* розуміють навчальну діяльність, що здійснюється впродовж усього життя людини з метою здобуття знань, навичок та підвищення кваліфікації й компетентності у межах її особистої, громадської, соціальної та/або професійної перспективи [1, с. 318]. Розглядаючи суть неперервної освіти, автори [2, с. 420] використовують також терміни "освіта через все життя", "освіта, тривалістю у життя", а також вказують на те, що за такої освіти відбувається стирання межі між різними стадіями освітнього процесу, що супроводжується залученням виробництва до сфери базової підготовки і проникненням навчання у виробничий процес.

На нашу думку, важливе значення для педагогічної освіти України взагалі і для нашого дослідження зокрема відіграє та обставина, що безперервне навчання стосується [1, с. 322]:

– набуття та удосконалення всіх видів умінь та навичок, захоплень, знань і кваліфікацій у період від дошкільної підготовки до навчання після виходу на пенсію. Ця можливість сприяє засвоєнню знань та формуванню компетентностей, які дозволяють кожному громадянину адаптуватись до вимог суспільства знань та брати активну участь в усіх сферах соціально-економічного життя;

– усіх форм навчання, зокрема: формального (наприклад, фахова підготовка в університеті), неформального (наприклад, розвиток певних професійних компетентностей на робочому місці) або природного навчання, що відбувається у процесі взаємодії представників різних поколінь (наприклад, коли батьки навчають дітей певному виду діяльності).

Реалізація можливості отримання освіти упродовж життя потребує, на думку О. А. Крисанової, заміщення культури засвоєння культурою пошуку, дискусії та оновлення. При цьому мотивація, інтерес, схильності тих, хто навчається, розглядаються як ключовий ресурс результативності освіти. Відповідно до цього формується новий образ педагога. Ним стає дослідник, вихователь, консультант, керівник проектів [3, с. 14]. Тому важливою

умовою реалізації стратегії безперервної освіти є, зокрема, стимулювання інновацій в освіті; розширення можливостей для застосування інноваційних форм навчання. При цьому відповідно до розглянутої вище тенденції розвитку освіти, навчання молодшої людини тепер може відбуватися і поза навчально-виховним процесом у школі та університеті. Велике значення набуває також самоосвіта.

3. *Демократизація освіти.* Вона полягає у впровадженні в освітню практику демократичних принципів. Ними, зокрема, виступають [2, с. 417]: доступність освіти; гендерна рівність (рівність за статтю у праві на отримання освіти та у праві займатися освітянською діяльністю); перехід у педагогічних відносинах від системи підпорядкування до системи співробітництва; сприймання особистості як вищої цінності; гуманізація та гуманітаризація навчально-виховного процесу; децентралізація системи освіти.

4. *Національна спрямованість освітнього процесу.* Ця тенденція полягає за [2, с. 421] у невіддільності освіти від національної основи, в органічному поєднанні освіти з історією та народними традиціями, у збереженні та збагаченні надбань національної культури.

5. *Фундаменталізація освіти,* що полягає у приведенні змісту освіти у відповідність із сучасними досягненнями науки, новітніми уявленнями культури і соціальної практики.

6. *Впровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій в освітньому процесі.* Останні змінюють людину як суб'єкта навчання. У зв'язку з цим автори [2, с. 423] справедливо зазначають: "Сучасна освіта своєю задачею вбачає розкриття можливостей учня, студента для самореалізації. Тобто головним є не пряма передача готового знання учням, студентам, а напрямок, яким останні повинні рухатися у просторі освіти".

7. *Поява нетрадиційної сфери освіти.* Під останньою у [2, с. 424] розуміють, зокрема, дозвілєву освіту за інтересами (наприклад, освіту для людей похилого віку).

Тенденції розвитку сучасної освіти в Україні слід розглядати у єдності із зарубіжними освітніми процесами. Виходячи із провідних настанов, цілей, засобів, що задіяні у зарубіжних педагогічних течіях, О. В. Попова виділяє такі їх напрями: консервативний, ірраціоналістичний, сцієнтично-технократичний та гуманістичний [4, с. 64]. Ми поділяємо думку про те, що найбільш прогресивним, а тому найбільш актуальним для сучасної освіти (зокрема, педагогічної), є саме гуманістичний напрям. Відповідно до концептуальних ідей гуманістичної парадигми, основними рисами навчально-виховного процесу (за О. В. Поповою) є, зокрема, такі [4, с. 67]:

- заперечення регламентованості;
- критичне ставлення до жорсткої орієнтації освіти і виховання на виконання соціального замовлення, що виявляється у певному відборі

повідомлюваних тим, хто навчається, знань і настанов;

– створення умов для досягнення усвідомлення і реалізації молодою людиною своїх потреб та інтересів; при цьому той, хто навчається, має право на помилки, на вільний творчий пошук, який педагог стимулює не оцінкою або покаранням, а педагогічною підтримкою;

– здатність педагога до організації різних форм навчальної роботи – від спонтанних і гнучких (наприклад, відкрите навчання) до жорстко регламентованих (наприклад, програмоване навчання);

– засвоєння молоддю змісту навчальних дисциплін лише за умови усвідомлення ними особистісної значущості знань;

– широке використання різних форм і методів активізації навчання.

Щодо процесів, які вже відбуваються в освітній галузі в Україні, І. В. Гавриш робить висновок про початок системних перетворень, пов'язаних із модернізацією на засадах особистісно орієнтованої інноваційної педагогіки, із переходом на новий зміст і структуру загальної середньої освіти, із започаткуванням громадянської, правової та економічної освіти учнів, із розбудовою старшої школи на засадах пробільності та із упровадженням єдиних стандартів освіти [5, с. 24].

Підготовка до інноваційної діяльності як важливий напрямок сучасної педагогічної освіти. На сучасному етапі освіта у нашій країні набуває інноваційного характеру. Так, С. М. Ніколаєнко у своєму дослідженні, присвяченому теоретико-методологічним основам управління інноваційним розвитком системи освіти України [6], вказує на те, що: “У сучасному суспільстві зросли вимоги до якості освіти, яку отримують громадяни України на всіх рівнях – від дошкільного виховання до підвищення кваліфікації і перепідготовки. Вони детерміновані потребою в оновленні всіх сфер суспільного життя, переходом України до суспільної моделі інноваційного розвитку, приєднанням до загальноєвропейських інтеграційних процесів, закономірностями глобальних перетворень в усьому світі”. “Даний етап розвитку суспільства і національної системи освіти характеризується освітніми *інноваціями* (нововведеннями), спрямованими на збереження досягнень минулого й, водночас, на модернізацію системи освіти, відповідно до вимог часу, новітніх надбань науки, культури і соціальної практики”.

У своїй науковій праці С. М. Ніколаєнком виокремлено три групи інноваційних тенденцій – для навчального, виховного й управлінського процесів, що вже відбуваються в закладах і установах систем вищої, професійно-технічної, загальноосвітньої, дошкільної і позашкільної освіти України [6, с. 12]. Розглянемо деякі з них.

• В управлінні навчальним процесом спостерігається поява нових навчальних систем та педагогічних інновацій, що якісно змінюють методи навчання, зростання інноваційного компонента у змісті, формах і методах навчання (нові навчальні модулі, спецкурси, теми; дистанційна форма

навчання, інтерактивні методи навчання), зростання ролі комп'ютерних і телекомунікаційних технологій навчання;

- в *управлінні виховним процесом* – поява нових концепцій виховання молоді (особистісного розвитку, особистісно-орієнтованого навчання, розвитку творчого потенціалу тощо), поява педагогічних інновацій, які якісно змінюють рівень вихованості (від культури споживання до культури співпраці і співучасті) та інші;

- в *управлінській діяльності керівників закладів і установ освіти* – зростання кількості інноваційних освітніх структур і структур всередині освітніх організацій, відхід від стихійної інноваційної діяльності до управління нею, зростання ролі і значення педагогічної інноватики та нових галузей управління, зростання кількості проектних груп з розробки освітніх інновацій.

Серед основних принципів державної інноваційної політики, відображених у Законі України “Про інноваційну діяльність” [7], є й такі, що пов’язані із актуальними завданнями освітньої галузі. Це зокрема: орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки України; створення умов для збереження, розвитку і використання вітчизняного науково-технічного та інноваційного потенціалу; забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності; сприяння розвитку інноваційної інфраструктури; підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності.

У цьому ж документі зазначається, що головною метою державної інноваційної політики є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоздатної продукції.

Серед напрямків розв’язання окресленої проблеми у [8] наведені такі:

- популяризації провадження наукової, винахідницької та інноваційної діяльності, а також створення цілісної системи безперервної освіти з урахуванням кадрового забезпечення інноваційної діяльності;

- удосконалення системи науково-технічної інформації, розширення доступу до інформації юридичних та фізичних осіб через Інтернет;

- оновлення навчальних програм, планів з метою формування інноваційного мислення, розвитку творчого потенціалу та позитивного ставлення фахівців до інновацій;

- залучення через дослідницькі центри вищих навчальних закладів студентів і слухачів до участі у реалізації інноваційних проектів;

- підвищення кваліфікації керівників державних підприємств, установ та організацій з питань формування та реалізації державної інноваційної політики, технологічного аудиту, управління інтелектуальною власністю, стратегічного маркетингу, стратегічного та інноваційного менеджменту;

– забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з питань інноваційного менеджменту.

На важливості впровадження інноваційних підходів у національній системі освіти наголошує І. В. Гавриш у [5]. Зокрема, вчена вказує на те, що: “У ХХІ ст. освіта постала перед низкою історичних викликів, один з яких виявляється в тому, що національні освітні системи мають набути інноваційного характеру, а їх вихованці – здатності до інноваційного типу життя”. На створення новітньої парадигми освіти в Україні спрямовує зусилля і сучасна філософія освіти. На думку авторів [2, с. 357], така парадигма має бути гуманістично орієнтованою, спрямованою на формування основ морально-демократичної поведінки, відповідати ідеалам розуму, краси і добра, а також передбачати особистісно орієнтований підхід у навчанні. Там же визначені принципові тези, на які повинна спиратися новітня парадигма, про яку йдеться. З них особливе значення для нашого дослідження мають наступні.

- Освіта має спиратися на наукову і культурну основу розвитку особистості, сприяти формуванню людини з інноваційним типом мислення, культури і поведінки, здатної розвиватися самостійно в контексті зростаючих обсягів інформації.

- Забезпечення освітою можливості творчого застосування отриманих знань, втілення їх у практичній діяльності з усвідомленням максимальної відповідальності за наслідки своїх дій та вчинків.

- Освіта має бути джерелом радості і задоволення для тих *хто* навчає та тих *кого* навчають.

На наш погляд, беззаперечним є твердження про те, що майбутнє України залежить від вирішення проблеми виховання значної кількості молодих людей, здатних на основі розвинутих здібностей до інноваційного мислення розв'язувати нові задачі. Проте цю проблему неможливо розв'язати без належної фахової підготовки як майбутніх учителів, так і підвищення кваліфікації вже працюючих. Саме вони мають помітити обдарованих дітей і підтримати їх на першому етапі розвитку їхніх природних здібностей. Оскільки особливо значна кількість нових задач очікується в науково-технічній сфері, і ці задачі тісно пов'язані з кричущими проблемами енергетичної незалежності та обороноздатності України, підготовка вчителів фізико-математичних дисциплін до інноваційної діяльності є актуальною. Духовно-культурні запити сучасної України можуть задовольнятися лише на міцному підґрунті розвинутої науки і виробництва, які, у свою чергу, для свого розвитку вимагають відповідного спрямування освітянської галузі.

Враховуючи вищезазначене, актуальним, на наш погляд, напрямком розвитку сучасної педагогічної освіти України є фахова підготовка майбутніх учителів, здатних забезпечити особистісно орієнтоване навчання, виховання і розвиток учнів. Численні спроби перегляду професійної

підготовки вчителів фізики не вирішили принципових суперечностей між:

– потребами суспільства в особистостях, що здатні до інноваційної діяльності та творчого мислення у процесі розв'язування професійних завдань та життєвих проблем та відсутністю належних умов для прояву інноваційної ініціативи у реальному навчальному процесі як у школі, так і в вищих навчальних закладах;

– необхідністю набуття майбутніми вчителями досвіду інноваційної діяльності й досвіду її організації у процесі навчання учнів фізики в школі та недостатнім рівнем розробленості відповідного теоретичного та навчально-методичного забезпечення процесу фахової підготовки студентів – майбутніх вчителів фізики;

– інтенсивною технологізацією навчального процесу в загальноосвітній школі, оснащенням шкіл сучасними комп'ютерами, підключеними до мережі Інтернет, та відсутністю спеціальної підготовки вчителя до інноваційної діяльності.

Подолання зазначених суперечностей, що вимагає перегляду змісту, форм, методів і засобів професійного навчання студентів-фізиків, дозволить розв'язати наукову проблему підготовки вчителя фізики до інноваційної діяльності, а також до організації інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі з фізики.

Таким чином, на сучасному етапі розвитку освітня галузь в Україні має ґрунтуватись на засадах гуманістичного підходу та набувати інноваційного характеру. Це передбачає: забезпечення у процесі навчання можливості творчого пошуку знань та їх реалізацію у практичній діяльності; розширення можливостей для застосування інноваційних форм, методів і засобів навчання; забезпечення мотивації та врахування особистісних нахилів та інтересів того, хто навчається, як важливих чинників ефективності навчання; спрямування освітньої діяльності на формування у молоді здатності до інноваційної діяльності. Зважаючи на це, проблема підготовки фахівців інноваційного типу (зокрема, майбутніх учителів фізики), здатних забезпечити розроблення та впровадження інноваційних освітніх рішень, має першорядне значення для сучасної педагогічної освіти.

Подальші дослідження ми пов'язуємо з розробкою концептуальних засад підготовки майбутніх учителів фізики до організації інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі.

Використана література:

1. Дзяд О. В. Спільні політики Європейського Союзу та їх значення для України : навч. посібник / О. В. Дзяд, О. М. Рудік ; за заг. ред. М. Бойцуна, І. Грицяка, Я. Мудрого, Л. Прокопенко та В. Стрельцова. – К. : Міленіум, 2009. – 668 с.
2. Філософія, логіка, філософія освіти. Кредитно-модульний курс [Текст] : навч. посіб. / [Мозговий Л. І., Бичко І. В., Додонов Р. О. та ін. ; за ред. Додонова Р. О., Мозгового Л. І.]. – К. : “Центр учбової літератури”, 2014. – 512 с.

3. Крысанова О. А. Подготовка будущего учителя физики к инновационной методической деятельности в условиях реформирования образования : автореф. дисс. ... доктора пед. наук: спец. 13.00.02 / О. А. Крысанова. – М., 2013. – 44 с.
4. Попова О. В. Провідні теоретичні концепції освітньої інноватики на Заході в 60-80-ті роки ХХ століття / О. В. Попова // Ціннісні парадигми освіти. – Х. : Видав. гр. “Основа”, 2004. – 128 с. – (Серія “Бібліотека журналу “Управління школою””; Вип. 2(26)).
5. Гавриш І. В. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності : автореф. дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. – Луганськ, 2006. – 44 с.
6. Ніколаєнко С. М. Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти України : автореф. дис. ... доктора пед. наук: спец. 13.00.06 / С. М. Ніколаєнко. – К., 2009. – 44 с.
7. Закон України “Про інноваційну діяльність” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
8. Концепція реформування державної політики в інноваційній сфері [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/691-2012-p/paran9#n9>.

References :

1. Dziad O. V. Spilni polityky Yevropeiskoho Soiuzu ta yikh znachennia dlia Ukrainy: navch. posibnyk / O. V. Dziad, O. M. Rudik ; za zah. red. M. Boitsuna, I. Hrytsiaka, Ya. Mudroho, L. Prokopenko ta V. Streltsova. – K. : Milenium, 2009. – 668 s.
2. Filosofiia, lohika, filosofiia osvity. Kredytно-modulnyi kurs [Tekst]: navch. posib. / [Mozghovyi L. I., Bychko I. V., Dodonov R. O. ta in. ; za red. Dodonova R. O., Mozghovoho L. I.]. – K. : “Tsentr uchbovoi literatury”, 2014. – 512 s.
3. Krysanova O. A. Podhotovka budushchego uchytelia fyzyky k ynnovatsyonnoi metodycheskoi deiatelnosti v uslovyakh reformyrovaniya obrazovaniya : avtoref. dyss. ... doktora ped. nauk: spets. 13.00.02 / O. A. Krysanova. – M., 2013. – 44 s.
4. Popova O. V. Providni teoretychni kontseptsii osvitnoi innovatyky na Zakhodi v 60-80-ti roky KhKh stolittia / O. V. Popova // Tsinnisni paradyhmy osvity. – Kh. : Vydav. hr. “Osнова”, 2004. – 128 s. – (Seria “Biblioteka zhurnalu “Upravlinnia shkoloiu””; Vyp. 2(26)).
5. Havrysh I. V. Teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv do innovatsiinoi profesiinoi diialnosti : avtoref. dys... doktora ped. nauk: 13.00.04 / Luhanskyi natsionalnyi pedahohichniy un-t im. Tarasa Shevchenka. – Luhansk, 2006. – 44 s.
6. Nikolaienko S. M. Teoretyko-metodolohichni osnovy upravlinnia innovatsiinym rozvytkom systemy osvity Ukrainy : avtoref. dys. ... doktora ped. nauk: spets. 13.00.06 / S. M. Nikolaienko. – K., 2009. – 44 s.
7. Zakon Ukrainy “Pro innovatsiinu diialnist” [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
8. Kontseptsii reformuvannia derzhavnoi polityky v innovatsiinii sferi [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/691-2012-r/paran9>.

АНДРЕЕВ А. Н., ТКАЧЕНКО С. П. Подготовка специалистов инновационного типа как важное направление современного педагогического образования в Украине.

В данной статье путем анализа литературных источников выделены основные процессы в образовании, происходящие в мире вообще и в Украине в частности (в том числе, с учетом интеграции образования Украины в Европейское пространство). В соответствии с этим анализом сделан вывод о том, что на современном этапе развития образовательная отрасль в Украине должна основываться на принципах гуманистического подхода и приобретать инновационный характер. Это предполагает: обеспечение в процессе обучения возможности творческого поиска знаний и их реализацию в практической деятельности; расширение возможностей для использования инновационных форм, методов и средств обучения; обеспечение мотивации и учет личностных склонностей и интересов обучающихся как важных составляющих эффективности обучения; направление образовательной деятельности на формирование у молодежи способностей к творческой деятельности. Приведено мнение авторов относительно первостепенного для современного педагогического образования

решения проблемы подготовки специалистов инновационного типа (в частности, учителей физики), способных обеспечить разработку и внедрение инновационных образовательных решений.

Ключевые слова: тенденции развития образования, педагогическое образование, инновационное развитие, формирование инновационной культуры, подготовка учителя физики.

ANDREEV A., TKACHENKO S. Training of specialists of innovation type as an important direction of modern pedagogical education in Ukraine.

In this article, by analyzing of the literature sources the main processes in education taking place in the world in general and in Ukraine in particular, are highlighted (including Including, subject to education of Ukraine integration into the European space). According with this analysis it was concluded that at the current stage of development educational industry in Ukraine should be based on the principles of humanistic approach and should acquire innovative character. It is expected: providing in the process of training opportunities for creative search knowledge and their realizing in practice; expanding opportunities for using innovative forms, methods and means of teaching; providing motivation and keeping of personal aptitudes and interests of students as an important part of a learning efficiency; directing education activity on the formation of the ability of young people to creative activities. It is powered by the authors' opinion regarding the priority for the modern teacher education address the problem of training of specialists of innovative type (in particular, teachers of physics), which are capable of ensuring the development and implementation of innovative educational solutions.

Keywords: trends in development of education, teacher training, innovative development, creating an innovation culture, training teacher of physics.

УДК 378.035

Андрощук І. В.

ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК ОБ'ЄКТ ПРОЕКТУВАННЯ

В статті акцентовано увагу на важливості проектування змісту підготовки фахівців як педагогічній проблемі. Проаналізовано сучасні підходи до компонентів побудови змісту освіти. Визначено, що основними компонентами побудови змісту підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій до педагогічної взаємодії є: джерела змісту; чинники, що впливають на зміст освіти; принципи добору змісту освіти, критерії визначення конкретного змісту навчального матеріалу; методи добору змісту навчального предмету. Розкрито зміст професійної підготовки майбутніх вчителів технологій до педагогічної взаємодії як цілісної системи, яка включає ціннісно-мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, особистісний і творчий компоненти та забезпечує формування готовності до педагогічної взаємодії. Проаналізовано дослідження щодо виділення рівнів освіти. На основі узагальнення розглянуто проектування змісту освіти майбутніх вчителів трудового навчання та технологій до педагогічної взаємодії на чотирьох рівнях: рівень освітньо-професійної програми; рівень навчальних планів; рівень навчальної програми дисципліни; рівень навчальної теми. Відображено вимоги до проектування змісту на кожному з визначених рівнів.